SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 492/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. októbra 2012 prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., Š., zastúpenej obchodnou spoločnosťou A. s. r. o., B., v mene ktorej koná advokát JUDr. M. Š., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 21/2012 zo 7. júna 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. septembra 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obdo 21/2012 zo 7. júna 2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že najvyšší súd napadnutým uznesením zamietol dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Cob 37/2012-104 z 29. februára 2012 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“), ktorým bolo zmenené uznesenie Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) č. k. 22Cb/129/2010-92 z 2. decembra 2011 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“) tak, že krajský súd pripustil vstup obchodnej spoločnosti C., s. r. o., ako žalobcu v 2. rade.

Sťažovateľka poukazuje na to, že žalobkyňa v konaní podala najskôr návrh na zámenu účastníkov konania podľa § 92 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“), v zmysle ktorého mala na jej miesto ako žalobkyňa vstúpiť obchodná spoločnosť C., s. r. o., avšak pre nesúhlas ostatných účastníkov konania navrhovaná zámena pripustená nebola. Podľa sťažovateľky mala žalobkyňa neskôr zmeniť stratégiu tak, že podala návrh na vstup označenej obchodnej spoločnosti do konania podľa § 92 ods. 1 OSP, a tak zneužila postup podľa uvedeného ustanovenia pre účely dosiahnutia faktickej zámeny žalobcu, o ktorú sa usilovala už pred podaním návrhu na vstup nového účastníka do konania.

Sťažovateľka je toho názoru, že okresný súd *„adekvátne využil svoju možnosť nepripustiť do konania ďalšieho účastníka“*, keď návrh posudzoval v kontexte so skoršími procesnými úkonmi žalobkyne. Krajský súd a následne aj najvyšší súd však nepovažoval predchádzajúci návrh žalobkyne na zámenu účastníkov konania za právne relevantný, v dôsledku čoho došlo k vydaniu sťažovateľkou napadnutého rozhodnutia.

Sťažovateľka tvrdí, že najvyšší súd napadnutým uznesením *„podporil taký výklad ustanovení, ktorý sa v okolnostiach daného prípadu javí byť ústavne nekonformným a v právnom štáte neakceptovateľným. Svoje závery Najvyšší súd SR naviac nedostatočne*

odôvodnil, keďže dôležitú námietku sťažovateľky v odôvodnení žiadnym spôsobom nereflektoval a okrem toho jeho závery o hospodárnosti konania sú rozporné a logicky nekoherentné.“.

Podľa názoru sťažovateľky výklad ustanovenia § 92 ods. 1 OSP, ktorý podal najvyšší súd v napadnutom uznesení, *„nezohľadňuje logické väzby jednotlivých ustanovení v relevantnom právnom predpise, popiera účel a význam aplikovaného ustanovenia, zvýhodňuje jedného účastníka na úkor iného účastníka a v neposlednom rade je výkladom rigidne formálnym, bez zohľadnenia konkrétnych okolností prípadu.*

Základné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku kladú dôraz na zabezpečenie spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov, úctu k právam iných osôb (§ 1 OSP), dbajúc aby sa práva nezneužívali na úkor týchto osôb (§ 2 OSP) a aby súdny proces bol jednou zo záruk zákonnosti a slúžil na jej upevňovanie a rozvíjanie (§ 3 OSP). V konaní postupuje súd v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná (§ 6 OSP).

Vychádzajúc z týchto zásad, zákon umožňuje zmeny okruhu účastníkov len výnimočne, a to v troch základných režimoch. V konkrétnom prípade zámenu žalobcu v zmysle § 92 ods. 4 umožňuje len vtedy, keď s tým súhlasia ostatní účastníci konania. Takáto zmena má totiž významný vplyv na ďalšie konanie. Súhlas účastníkov so zmenami podľa § 92 ods. 4 má svoj jasný účel a zmysel, ktorý podľa názoru sťažovateľky nemožno obísť zneužitím iného inštitútu - vstupu ďalšieho účastníka do konania. Je pravdou, že v mnohých prípadoch súd u navrhovateľa ťažko môže odhaliť takýto nepoctivý zámer, avšak v danom prípade tento zámer žalobkyňa sama vyjadrila.

V súvislosti s tým ustanovenie 92 ods. 1 OSP predpokladá možnosť súdu nepripustiť vstup nového žalobcu ani vtedy, ak s tým žalobca súhlasí. Máme za to, že prvostupňový súd správne využil túto možnosť s poukazom na predchádzajúce procesné podania žalobkyne, ktoré svedčia o zneužití tohto inštitútu. Proti dôvodom rozhodnutia prvostupňového súdu pritom sťažovateľka nenachádza v neskorších rozhodnutiach odvolacieho a dovolacieho súdu žiadnu rozumnú argumentáciu.“.

Nadväzne na to sťažovateľka poukazuje na obsah rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co/264/2011 z 30. septembra 2011, ktorý rozhodoval v analogickom prípade, rovnako tak na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Českej republiky (sp. zn. 22 Cdo/383/2010 a sp. zn. 29 Odo/119/2006), a napokon aj na viaceré rozhodnutia ústavného súdu vydané v súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu. Podľa názoru sťažovateľky interpretácia *«relevantných právnych noriem odvolacím súdom a Najvyšším súdom SR bola v danom prípade celkom odtrhnutá od reálnych okolností prípadu a čisto formálne splnenie podmienky súhlasu nového žalobcu so vstupom do konania nebolo podľa názoru sťažovateľky dostatočným dôvodom na jeho pripustenie. Pokiaľ sa dôvodí, že ide o jedinú podmienku vstupu do konania, sťažovateľka považuje takýto výklad ustanovenia za príliš formálny...*

Napokon sťažovateľka namieta, že odvolací súd, ako aj Najvyšší súd SR svoje uznesenia nedostatočne odôvodnili. Sťažovateľka poukazovala na obchádzanie inštitútu zámeny účastníka konania a jedinou odpoveďou jej bolo všeobecne konštatovanie, že táto argumentácia je bez právnej relevancie že návrhu žalobkyne na vstup ďalšieho účastníka do prebiehajúceho konania je potrebné vyhovieť „aj vzhľadom na jej skoršie procesné úkony“.

Najvyšší súd SR ani odvolací súd neosvetľujú, prečo je argumentácia sťažovateľky bez právnej relevancie, ani prečo je potrebné návrhu žalobkyne vyhovieť aj napriek skorším procesným úkonom... Sťažovateľka je pritom toho názoru, že jej argumentácia bola v kontexte rozhodnutia významnou. Bez adekvátneho vyjadrenia k nej, sťažovateľka nerozumie, v čom je jej úvaha, alebo úvaha prvostupňového súdu v neporiadku... Argumenty, ktoré Najvyšší súd SR uvádza v prospech hospodárnosti a rýchlosti konania v danej veci podľa názoru sťažovateľky svedčia skôr v neprospech týchto zásad. Konanie sa predĺži a účastníci ponesú vyššie náklady.».

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal vo veci takéto rozhodnutie:

„1. Základné práva sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ako aj čl. 46 ods. 1 Ústavy SR uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 7. 6. 2012, sp. zn. 2 Obdo 21/2012 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 7. 6. 2012, sp. zn. 2 Obdo 21/2012 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľke priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej a tiež prípad, keď v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú. Ak teda ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd poznamenáva, že v obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností a je ich potrebné posudzovať spoločne.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súd. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prejednanie veci (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. februára 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo-relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgidias c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzko z 19. februára 1998).

Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Najvyšší súd svoje rozhodnutie, ktorým zamietol dovolanie sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu, odôvodnil týmito právnymi úvahami:

„Pristúpenie účastníka do konania podľa ust. § 92 ods. 1 O. s. p. umožňuje odstrániť nedostatok aktívnej alebo pasívnej vecnej legitimácie, ktorá tu bola už v čase začatia konania a viedla by k zamietnutiu žalobného návrhu. Otázku vecnej legitimácie posudzuje súd na základe vykonaného dokazovania a právneho posúdenia veci. V prípade nedostatku vecnej legitimácie súd nie je oprávnený zasahovať do vymedzenia okruhu účastníkov

konania, nemôže konanie pre nedostatok takejto podmienky zastaviť, avšak musí žalobu zamietnuť.

Z dispozičnej zásady, ovládajúcej začatie sporového konania vyplýva, že pristúpenie účastníka konania môže navrhnúť iba žalobca (nie žalovaný) a v prípade takéhoto pristúpenia účastníka na strane žalobcu, je prípustnosť tohto procesného postupu podmienená súhlasom žalobcu. Súd však nesmie umožniť vstup ďalšieho účastníka konania v tom prípade, ak takýmto pristúpením nastane taký stav nedostatku podmienky konania, pre ktorý stav bude musieť byť konanie zastavené.

V danom prípade bola podaná žaloba na určenie neplatnosti právnych úkonov. Ide teda o žalobu v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p., ktorú zákon považuje za procesné prípustnú, len ak je na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Existencia naliehaného právneho záujmu je teda zákonná požiadavka, ktorá musí byť splnená:, inak nemožno žalobu o určenie právneho vzťahu alebo práva vecne prejednať.

Žalobkyňa v žalobnom návrhu uviedla, že má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti v návrhu špecifikovaných právnych úkonov. Za stavu, kedy na základe doposiaľ zistených skutočností nie je možné dospieť k jednoznačnému záveru, či žalobkyňa vzhľadom na uvedené je aktívne legitimovaná, je potrebné jej návrhu na pristúpenie účastníka do konania podľa ust. § 92 ods. 1 O. s. p. vyhovieť aj vzhľadom na jej skoršie procesné úkony, samozrejme výhradne v prípade súhlasu toho, kto má na stranu žalobcu pristúpiť.

Dovolací súd považuje za potrebné dodať, že pristúpenie ďalšieho účastníka na strane žalobcu nie je v rozpore ani so zásadou hospodárnosti konania, keďže za tejto situácie je hospodárne, aby bola vec prejednaná už v rámci začatého konania i voči ďalšiemu účastníkovi konania. Pristúpením ďalšieho účastníka na strane žalobcu sa môže navyše dospieť k rýchlejšiemu vyriešeniu sporu, nakoľko sa náležite zistí, kto je v danom prípade aktívne vecne legitimovaný na požadovanom určení neplatnosti právnych úkonov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto konštatuje, že napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach je vrátane zistenia skutkového stavu veci a jeho právneho posúdenia, správne.“

Podstatou sťažovateľkiných námietok je jej nesúhlas s pripustením vstupu ďalšieho účastníka konania na strane žalobcu podľa § 92 ods. 1 OSP, pretože tým podľa nej dochádza

k obchádzaniu inštitútu zámeny účastníkov podľa § 92 ods. 4 OSP, ktorého podmienky sa od pripustenia vstupu nových účastníkov konania odlišujú.

K zásahu do sťažovateľkinho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru malo dôjsť tým, že najvyšší súd zamietnutím dovolania potvrdil správnosť pripustenia vstupu ďalšieho účastníka konania na opačnej procesnej strane, ako na akej vystupuje sťažovateľka. Sťažovateľka teda považuje za sporný výklad procesno-právnych ustanovení upravujúcich otázku zmeny okruhu účastníkov súdneho konania realizovaný v jej právnej veci, vychádzajúc pritom z názoru, že pokiaľ predchádzajúcimi procesnými návrhmi žalobkyňa žiadala o zámenu účastníkov konania na svojej procesnej strane a túto zámenu nedosiahla, pretože niektorý z účastníkov konania s vykonaním navrhnutej zámeny nesúhlasil, potom pripustenie vstupu ďalšieho účastníka konania na strane žalobcu (podľa iného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku) je zneužitím tohto inštitútu.

Ústavný súd v tejto súvislosti predovšetkým pripomína, že jeho úlohou nie je pôsobiť ako tzv. štvrtá inštancia súdnictva a poskytovať ochranu pred skutkovými a/alebo právnymi omylmi všeobecných súdov. Výklad a aplikácia zákonov (v danom prípade Občiansky súdny poriadok) patrí do právomoci všeobecných súdov, a pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať.

Podľa názoru ústavného súdu v napadnutom rozhodnutí zrozumiteľne vysvetlil predpoklady aplikácie § 92 ods. 1 OSP posúdiac, že v danom prípade boli tieto predpoklady naplnené. Jeho výklad práva, podľa ktorého aj týmto ustanovením (a nielen § 92 ods. 4 OSP) možno odstrániť nedostatky v aktívnej alebo pasívnej vecnej legitimácii, ktorá tu bola v čase začatia konania a mohla by viesť k zamietnutiu žalobného návrhu, je ústavne udržateľná. Dispozičné oprávnenie žalobcu totiž zahŕňa aj právo rozhodnúť sa, či na konvalidáciu nedostatkov vecnej legitimácie na niektorej procesnej strane využije inštitút zámeny účastníkov konania podľa § 92 ods. 4 OSP alebo inštitút vstupu ďalšieho účastníka do konania podľa § 92 ods. 1 OSP. Pokiaľ všeobecný súd dospeje k záveru, že v ním posudzovanom prípade boli podmienky na pripustenie navrhovanej zmeny v okruhu

účastníkov konania naplnené (bez ohľadu na to, či ide o pristúpenie ďalšieho účastníka k ostatným účastníkom konania, alebo ide o ich zámenu) a takémuto návrhu všeobecný súd napokon vyhovie, tento procesný postup ešte sám osebe nemožno označiť za popierajúci obsah sťažovateľkou označených práv.

Ústavný súd nepovažuje za dôvodnú ani výhradu sťažovateľky týkajúcu sa nedostatočnosti (nepresvedčivosti) odôvodnenia, najmä pokiaľ ide o súlad napadnutého uznesenia so zásadou hospodárnosti konania, keďže najvyšší súd ozrejmil, že umožnením vstupu ďalšieho účastníka na strane žalobcov môže byť vec meritórne prejednaná už v rámci začatého konania i voči ďalšiemu účastníkovi konania bez toho, aby bolo potrebné realizovať samostatné konanie, a pristúpenie ďalšieho účastníka konania môže prispieť k náležitému zisteniu, komu v danom prípade svedčí aktívna vecná legitimácia. V tejto súvislosti ústavný súd vyhodnocujúc dopady napadnutého rozhodnutia na procesné postavenie sťažovateľky pripomína, že ním nedošlo k žiadnej zmene procesného postavenia sťažovateľky ani jej procesné práva vo vzťahu k ostatným účastníkom konania neboli odňaté a v ďalšom konaní bude mať sťažovateľka dostatočný priestor prednášať argumenty a produkovať dôkazy, a tak efektívne obhajovať svoje práva. Uvedené nesignalizuje porušenie princípov týkajúcich sa organizácie a zloženia súdu, vedenia konania, rovnosti zbraní, kontradiktórnosti konania, práva byť prítomný na pojednávaní či iných požiadaviek spravodlivého procesu vyplývajúcich z obsahu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

K tej časti argumentácie, v ktorej sťažovateľka poukazuje na odlišné rozhodnutie v analogickom prípade, konkrétne na uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co/264/2011 z 30. septembra 2011, ústavný súd poznamenáva, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (mutatis mutandis I. ÚS 17/01). Preto ak všeobecné súdy zaujímajú vo vzťahu k určitej otázke rôzne právne názory, nemožno v takomto postupe automaticky

vidieť porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, keďže zaujatie stanovísk k výkladu zákonov a iných než ústavných predpisov je vo výlučnej kompetencii najvyššieho súdu (III. ÚS 376/09).

Sťažovateľka nenamieta, že v obdobnom prípade, aký bol jej prípad, rozhodol najvyšší súd inak, čím by bola založená rozdielnosť jeho judikatúry v Slovenskej republike, avšak namieta, že Najvyšší súd Českej republiky pri svojej rozhodovacej činnosti judikoval, že všeobecný súd pristúpenie ďalšieho žalovaného do konania nepripustí tiež vtedy, ak je zrejmé, že doterajší žalovaný už v dobe zahájenia konania nebol vecne legitimovaný a že návrhom na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania obchádza inštitút zámeny účastníkov (bližšie pozri uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. R 29 Odo/119/2006 z 15. februára 2006; podobne poukazuje aj na obsah uznesenia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 3838/2010 z 23. novembra 2010). K tejto argumentácii ústavný súd poznamenáva, že judikatúra všeobecných súdov v Slovenskej republike nemusí byť nevyhnutne totožná s judikatúrou formulovanou Najvyšším súdom Českej republiky, pokiaľ je jej prípadná odlišnosť založená na racionálnej právnej argumentácii. Napokon z postavenia ústavného súdu vyplýva, že ani v prípadne existencie obsahovo odlišnej judikatúry nie je úlohou ústavného súdu zjednocovať rozhodovaciu prax všeobecných súdov v Slovenskej republike (obdobne I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 152/2011).

Ústavný súd aplikujúc východiská svojej konštantnej judikatúry na napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu konštatuje, že je dostatočne odôvodnené, nevykazuje znaky arbitrárnosti a je ústavne akceptovateľné. Ústavný súd nezistil existenciu skutočností svedčiacich o tom, že by napadnutý rozsudok najvyššieho súdu bolo možné považovať za popierajúci zmysel práva na súdnu ochranu, pretože najvyšší súd zrozumiteľne vysvetlil právne závery, ku ktorým dospel. Uvedené platí aj v prípade, keď sa vnútorná intencionalita právnych úvah sťažovateľky uberala iným smerom ako právny názor najvyššieho súdu, ktorý síce rozhodol spôsobom, s ktorým sťažovateľka nesúhlasí, ale rozhodnutie dostatočne odôvodnil na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený a ani povinný nahrádzať. K tomu ústavný súd obdobne poznamenáva, že ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa želania účastníka konania, táto okolnosť

sama osebe nie je právnym základom pre namietanie porušenia základného práva (napr. II. ÚS 54/02).

Najvyšší súd v posudzovanej veci použil relevantné procesno-právne normy a vyložil ich ústavne konformným spôsobom. Obsah napadnutého uznesenia preto neporušuje označené základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na to ústavný súd dospel k záveru, že predmetná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a je na mieste ju odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

S prihliadnutím na uvedené rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v danej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd bližšie nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2012